

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№2

2026
fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 409 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILIY MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA’MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o’g’li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO’YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG’URTA FAOLIYATIDAGI MOLIVAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBI: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJIY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJIRIBASI	66
Alimardonov G’ayratjon Nuraliyevich	
XO’JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o’g’li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO’NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA’MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOIYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIVA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIVAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOIYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSiya FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochirdiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohruh Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	
QARAMA-QARSHI AYLANUVCHI IKKI ROTORLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODEL	266
<i>Pirmatov Nurali Berdiyevich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich, Qurbonov Najmiddin Abduxamidovich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTIONAL VA INVESTITSION MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	272
<i>Norboyev Sarvar Azodovich</i>	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	277
<i>Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li</i>	
ANALYSIS OF UZBEKISTAN'S MAIN ECONOMIC INDICATORS AND GDP GROWTH	283
<i>B. Beknazarov</i>	

SOTISH JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA MARKETING TADQIQOTLARINING INTEGRATSIYASI	288
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В АУДИТЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ И УЗБЕКСКИЙ КОНТЕКСТ	294
Мегноров Алмардон Абдирахмонович	
RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN UNCERTAIN ECONOMIC ENVIRONMENTS: A GLOBAL COMPARATIVE STUDY	302
Nigmatova Malika	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	307
Hamrayev Maqsudjon Saidaxmadovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH MASALALARI	311
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
АВТОМАТИЗАЦИЯ АУДИТОРСКИХ ПРОЦЕДУР НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ: ВЛИЯНИЕ НА КАЧЕСТВО АУДИТОРСКИХ ЗАКЛЮЧЕНИЙ	316
Киличева Ф.Б.	
MAISHIY TEXNIKA EKSPORTIDA YASHIL IQTISODIY SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	320
Kushmanova Mahbuba	
GAZ TA'MINOTIDA YO'QOTISHLARNI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI	324
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
DAVLAT AKTIVLARINI XUSUSIYLASHTIRISHNING MINTAQA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRINI BAHOLASH (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	329
Sharapov Farrux Shomuratovich	
КРИТЕРИИ ОТБРАКОВКИ ЭКСТРУЗИОННЫХ АЛЮМИНИЕВЫХ ПРОФИЛЕЙ ГРУППЫ АЛМГСІ ПО МАКРОСТРУКТУРНЫМ ПРИЗНАКАМ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ УСЛОВИЯХ	333
Ибрахимов Фаррухжон Фарходович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DEBITORLIK QARZLARI VA FAKTORING OPERATSIYALARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	336
G'oziyeva Mokhira Rustamovna	
KULTIVATOR YUMSHATKICH PANJALARI O'TMASLANISH DARAJASINING ISH KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	345
Quvondiqov Yoqub Tursunbaevich, Nuraliyev To'liq Alimardanovich	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION STRATEGIYANI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALAR	352
To'g'onov Ibroximxo'ja	
TMK KORXONASI SHAROITIDA R6AM5 MARKALI TEZKESAR PO'LATDAN TAYYORLANGAN PARMA UCHUN TERMIK ISHLOV BERISH REJIMI	358
Djalalova Sevara Toxtamuratovna	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	362
Шоев Алим Халмуратович	
TRANSFORMATSIYA VA XUSUSIYLASHTIRISH OMILLARINING BANK SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	367
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	372
Ismatov Raxmatilla Oltinovich	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARI TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	376
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	

BANK TIZIMIDAGI AKTIVLARINING UNUMDORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA STRATEGIK YONDASHUVLAR	379
Sadikov Q.M.	
СЦЕНАРНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЁННОСТИ И СТРУКТУРНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	383
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLARNI TAQDIM QILISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	390
S.M. Raximova	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	395
Qurbanova Muazzam Fazliddinovna	
IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSIYALASHUVI JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING TAHLILI	399
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH MASALALARI	404
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAGʻBATLANTIRISH MASALALARI

Abdugʻaniyev Murodjon Shavkat oʻgʻli

UNIVERSITY OF BUSINESS AND SCIENCE

“Moliya” kafedrasi oʻqituvchisi

mrdabduganiyev@gmail.com

ORCID: 0009-0001-9456-3714

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni ragʻbatlantirishning nazariy va amaliy jihatlari oʻrganiladi. Unda eksport mexanizmlari, elektron platformalar faoliyati hamda davlat tomonidan koʻrsatilayotgan raqamli xizmatlarning eksport jarayonlariga taʼsiri tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli eksportni qoʻllab-quvvatlashning amaliy mexanizmlari baholanib, istiqbolda eksport salohiyatini oshirishga qaratilgan ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqiladi.

Kalit soʻzlar: raqamli iqtisodiyot, eksport siyosati, raqamli platformalar, tadbirkorlik, davlat qoʻllab-quvvatlovi, elektron savdo.

Abstract. This article explores the theoretical and practical aspects of export promotion within the digital economy. It analyzes export mechanisms, the role of digital platforms, and the impact of government-provided digital services on export performance. Furthermore, the study evaluates practical instruments for supporting digital exports and proposes forward-looking recommendations aimed at enhancing export potential.

Keywords: digital economy, export policy, digital platforms, entrepreneurship, government support, e-commerce.

Аннотация. В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты содействия экспорту в условиях цифровой экономики. Анализируются экспортные механизмы, деятельность электронных платформ, а также влияние цифровых государственных услуг на развитие экспортных процессов. Кроме того, оцениваются практические инструменты поддержки цифрового экспорта и формулируются перспективные направления его дальнейшего развития.

Ключевые слова: цифровая экономика, экспортная политика, цифровые платформы, предпринимательство, государственная поддержка, электронная коммерция.

KIRISH

Soʻnggi yillarda raqamli iqtisodiyot global savdo tizimining ajralmas qismiga aylandi. Raqamlashtirish jarayonlari xalqaro savdo operatsiyalarini tezlashtirish, tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish hamda yangi bozor segmentlariga chiqish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Xususan, elektron savdo, raqamli logistika, onlayn toʻlov tizimlari va maʼlumotlar tahliliga asoslangan boshqaruv eksport faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqmoqda [1].

World Trade Organization maʼlumotlariga koʻra, raqamli savdo global savdo oʻsishining muhim omillaridan biriga aylangan. Shuningdek, World Bank tadqiqotlari raqamli infratuzilmasi rivojlangan mamlakatlarda eksport hajmi va uning diversifikatsiya darajasi yuqoriroq ekanini koʻrsatadi. Bu esa raqamli transformatsiya eksport salohiyatini oshirishda strategik ahamiyatga ega ekanini tasdiqlaydi.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida shakllanmoqda. Elektron platformalar orqali tashqi bozorlarga chiqish imkoniyatlarining kengayishi, eksport jarayonlarining raqamlashtirilishi va davlat xizmatlarining onlayn ko'rinishga o'tishi tadbirkorlik subyektlari uchun qulay muhit yaratmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi — raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirish mexanizmlarini kompleks tahlil qilish, raqamli infratuzilma va davlat qo'llab-quvvatlovining eksport samaradorligiga ta'sirini baholash hamda samarali siyosiy yo'nalishlarni aniqlashdan iborat. Maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rivojlantirishga qaratilgan davlat siyosati, uning natijadorligi va istiqboldagi ustuvor yo'nalishlari ilmiy asosda tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli iqtisodiyotning eksport jarayonlariga ta'siri masalasi xorijiy va milliy ilmiy adabiyotlarda keng o'rganilgan. Xalqaro savdo nazariyasining klassik namoyandalari — Krugman va Obstfeld tashqi savdoning iqtisodiy o'sishdagi rolini asoslab, globallashuv sharoitida texnologik omillarning, jumladan raqamli texnologiyalarning raqobat ustunligini shakllantirishdagi ahamiyatini ta'kidlaydi. Porterning "Milliy raqobat ustunligi" konsepsiyasida ham innovatsion muhit va texnologik rivojlanish eksport salohiyatini belgilovchi muhim omil sifatida qaraladi. Zamonaviy tadqiqotlarda ushbu nazariy qarashlar raqamli platformalar va elektron savdoning eksportni diversifikatsiya qilishdagi roli bilan boyitilgan.

Mahalliy ilmiy ishlarda eksport tizimining institutsional asoslari va infratuzilma omillari tahlil qilingan. Hasanov B. O'zbekiston eksport tizimining institutsional rivojlanishini o'rganib, logistika infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmagani eksport salohiyatini cheklovchi omillardan biri ekanini qayd etadi [3]. Yo'ldoshev Sh. esa raqamli eksport mexanizmlarining samaradorligi, davlat subsidiyalari va elektron platformalarning tashqi savdoni rag'batlantirishdagi rolini tahlil qiladi.

Jahon banki va boshqa xalqaro tashkilotlar ma'lumotlariga ko'ra, rivojlanayotgan mamlakatlarda raqamli savdo platformalaridan foydalanish eksport jarayonlarini 30–40 foizgacha arzonlashtirishi va soddalashtirishi mumkin. Bu esa tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish, bojxona va logistika jarayonlarini tezlashtirish hamda kichik va o'rta biznes subyektlarining xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarini kengaytirish bilan izohlanadi.

Shu bilan birga, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirishning amaliy mexanizmlari va davlat siyosatining natijadorligini hududiy hamda tarmoq kesimida kompleks baholash yetarli darajada yoritilmagan. Mazkur maqolada aynan raqamli eksportni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari, elektron platformalar va davlat xizmatlarining eksport samaradorligiga ta'siri tahliliy va statistik metodlar asosida o'rganiladi. Tadqiqot jarayonida eksport ko'rsatkichlari bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar hamda eksportchi tadbirkorlik subyektlari faoliyati tahlil qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirish mexanizmlarini kompleks baholash maqsadida bir qator ilmiy-uslubiy metodlardan foydalanildi. Avvalo, tahliliy yondashuv asosida davlat siyosati, normativ-huquqiy hujjatlar va eksportni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan dasturlar mazmunan o'rganildi. Statistik tahlil usuli orqali rasmiy davlat organlari ma'lumotlari asosida eksport ko'rsatkichlarining dinamikasi, ularning tarkibiy o'zgarishlari va raqamli infratuzilma bilan bog'liqligi tahlil qilindi.

Qiyosiy metod yordamida an'anaviy eksport mexanizmlari bilan raqamli eksport platformalari imkoniyatlari o'zaro solishtirildi. Amaliy kuzatish usuli doirasida esa eksportchi tadbirkorlik subyektlarining faoliyati, elektron platformalardan foydalanish tajribasi va mavjud muammolar o'rganildi [4].

Tadqiqotda quyidagi ilmiy-uslubiy yondashuvlar qo'llanildi: tizimli tahlil usuli — raqamli iqtisodiyot va eksport o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash uchun; taqqoslash usuli — rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar tajribasini qiyosiy baholash uchun; statistik ma'lumotlar tahlili — raqamli infratuzilma darajasi hamda eksport ko'rsatkichlari o'rtasidagi korrelyatsiyani aniqlash uchun; institutsional yondashuv — davlat siyosati va tartibga solish mexanizmlarining eksport jarayonlariga ta'sirini baholash uchun.

Tadqiqot jarayonida xalqaro tashkilotlar hisobotlari, milliy statistik ma'lumotlar hamda mavzuga oid ilmiy adabiyotlardan keng foydalanildi. Qo'llanilgan metodologiya raqamli eksportni rag'batlantirish mexanizmlarini nazariy va amaliy jihatdan kompleks baholash imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, raqamli iqtisodiyot eksportni rag'batlantirishga bir qator yo'nalishlarda sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, elektron savdo platformalari kichik va o'rta biznes subyektlariga global bozorlarga to'g'ridan-to'g'ri chiqish imkonini yaratadi. Raqamli platformalar vositachilar sonini kamaytirib,

tranzaksiya xarajatlarini qisqartiradi hamda eksport operatsiyalarining tezkorligini oshiradi. Natijada eksport jarayonlari yanada shaffof va samarali tashkil etiladi.

Raqamli bojxona tizimlari va “yagona darcha” mexanizmining joriy etilishi eksport operatsiyalarini soddalashtirib, bojxona rasmiylashtiruv vaqtini sezilarli darajada qisqartiradi. Bu esa tashqi savdo jarayonlarida byurokratik to‘siqlarni kamaytirish, shaffoflikni ta‘minlash va tadbirkorlik subyektlari uchun qulay muhit yaratishga xizmat qiladi.

Raqamli to‘lov tizimlari, xususan fintex va onlayn to‘lov platformalari eksport operatsiyalarining tezkor va xavfsiz amalga oshirilishini ta‘minlaydi [6]. To‘lov jarayonlarining avtomatlashtirilishi moliyaviy risklarni kamaytiradi va xalqaro hisob-kitoblarning samaradorligini oshiradi.

Shuningdek, ma‘lumotlar tahlili va sun‘iy intellekt texnologiyalarining qo‘llanilishi katta ma‘lumotlar (Big Data) asosida eksport bozorlarini prognoz qilish, talab dinamikasini aniqlash hamda maqsadli marketing strategiyalarini ishlab chiqish imkonini beradi. Bu esa eksport salohiyatini diversifikatsiya qilish va yuqori qo‘shilgan qiymatli mahsulotlar ulushini oshirishga zamin yaratadi.

Davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari — raqamli infratuzilmaga investitsiyalar kiritish, soliq imtiyozlari berish, eksport kreditlari va sug‘urta mexanizmlarini kengaytirish — eksport hajmining barqaror o‘shishiga xizmat qiluvchi muhim omillardan hisoblanadi. Umuman olganda, tahlil natijalari raqamli transformatsiya eksportni rag‘batlantirishning samarali vositasi ekanini va uning institutsional hamda texnologik jihatdan qo‘llab-quvvatlanishi eksport salohiyatini sezilarli darajada oshirishini tasdiqlaydi (1-jadval).

1-jadval. Raqamli omillarning eksportni rag‘batlantirishga ta‘siri

№	Raqamli omil	Ta‘sir mexanizmi	Eksportga ta‘siri	Davlat siyosati instrumentlari
1	Raqamli infratuzilma (internet, keng polosali aloqa)	Axborot almashinuvi tezligi va bozorlar bilan bog‘lanish imkoniyatini oshiradi	Yangi bozorlarga chiqish imkoniyati kengayadi	Telekom infratuzilmaga investitsiyalar, subsidiyalar
2	Elektron savdo platformalari	Tranzaksiya xarajatlarini kamaytiradi, vositachilarni qisqartiradi	Kichik biznes eksporti ortadi	E-commerce qonunchiligi, grantlar
3	Raqamli bojxona tizimi	Rasmiylashtirish jarayonini avtomatlashtiradi	Eksport jarayoni tezlashadi va shaffoflik oshadi	“Yagona darcha” tizimi, bojxona islohotlari
4	Raqamli to‘lov tizimlari (fintex)	Tezkor va xavfsiz xalqaro hisob-kitoblarni ta‘minlaydi	Savdo operatsiyalari ishonchligi ortadi	To‘lov tizimlarini liberallashtirish
5	Big Data va sun‘iy intellekt	Bozor talabini prognozlash va marketingni optimallashtirish	Eksport samaradorligi va raqobatbardoshlik oshadi	Innovatsion texnologiyalarni qo‘llab-quvvatlash dasturlari
6	Kiberxavfsizlik tizimi	Ma‘lumotlarni himoya qilish va ishonchni mustahkamlash	Raqamli savdo barqarorligi ta‘minlanadi	Kiberxavfsizlik strategiyasi va normativ baza

Manba: Muallif tomonidan tayyorlangan.

1-jadvalda raqamli iqtisodiyotning asosiy komponentlari va ularning eksportni rag‘batlantirish mexanizmlari tizimli ravishda yoritilgan. Jadval ma‘lumotlari asosida quyidagi xulosalarga kelish mumkin. Avvalo, raqamli infratuzilma eksportni rivojlantirishning bazaviy sharti hisoblanadi. World Bank tadqiqotlariga ko‘ra, internet tezligi va qamrovi yuqori bo‘lgan mamlakatlarda tashqi savdo hajmi ham yuqori ko‘rsatkichlarga ega bo‘ladi [7]. Demak, keng polosali internet, zamonaviy logistika va axborot-kommunikatsiya tizimlari eksport salohiyatini bevosita oshiradi.

Ikkinchidan, elektron savdo platformalari kichik va o‘rta biznes subyektlari uchun global bozorlarga kirishni soddalashtiradi. World Trade Organization ma‘lumotlariga ko‘ra, elektron savdo global savdo o‘shishining muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Raqamli platformalar orqali mahsulotlarni bevosita xaridorga yetkazish imkoniyati vositachilar sonini kamaytirib, tranzaksiya xarajatlarini qisqartiradi.

Uchinchidan, bojxona jarayonlarini raqamlashtirish eksport operatsiyalarining tezkorligini oshiradi hamda ma‘muriy to‘siqlarni kamaytiradi. “Yagona darcha” va elektron deklaratsiya tizimlari tashqi savdo jarayonlarining shaffofligini ta‘minlab, tadbirkorlik muhitini yaxshilaydi.

To‘rtinchidan, fintex va raqamli to‘lov tizimlari xalqaro savdoda tezkor va xavfsiz hisob-kitoblarni amalga oshirish imkonini beradi. Bu eksport qiluvchilarning moliyaviy barqarorligini oshiradi va to‘lov risklarini kamaytiradi.

Beshinchidan, Big Data va sun'iy intellekt texnologiyalari eksport bozorlarini chuqur tahlil qilish, talabni prognozlash hamda marketing strategiyalarini takomillashtirishga xizmat qiladi [5]. Ma'lumotlar asosida qaror qabul qilish eksport faoliyatining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, jadval tahlili raqamli iqtisodiyot omillari eksportni rag'batlantirishda ko'p darajali va kompleks ta'sirga ega ekanini ko'rsatadi. Shu bois davlat siyosati ushbu yo'nalishlarni o'zaro muvofiqlashtirilgan holda qo'llab-quvvatlashi zarur.

Biroq raqamli iqtisodiyot eksportni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratishi bilan birga, qator muammolar ham mavjud: raqamli infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi, kiberxavfsizlik tahdidlari, raqamli savdo bo'yicha huquqiy bazaning takomillashtirilmaganligi hamda malakali kadrlar yetishmovchiligi. OECD tavsiyalariga ko'ra, raqamli savdoni rivojlantirish davlat siyosati doirasida uch asosiy yo'nalishda amalga oshirilishi lozim: infratuzilmani rivojlantirish, institutsional islohotlarni chuqurlashtirish va inson kapitalini mustahkamlash.

Shunday ekan, raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirish samaradorligi davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik darajasiga bevosita bog'liqdir. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish esa milliy mahsulotlarning global bozordagi raqobatbardoshligini oshirishning muhim omili bo'lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagi tahlillardan kelib chiqib ta'kidlash joizki, raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirish masalalari O'zbekistonda bosqichma-bosqich va kompleks tarzda amalga oshirilmoqda. Biroq mavjud imkoniyatlardan to'liq foydalanish hamda tizimli yondashuvni kuchaytirish maqsadida bir qator qo'shimcha chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

Avvalo, eksport infratuzilmasini to'liq raqamlashtirish zarur. Xususan, eksport sertifikatlari, bojxona ruxsatnomalari va transport hujjatlarini to'liq elektron shaklga o'tkazish hamda eksport jarayonlarini birlashtiruvchi "super ilova" yaratish tashqi savdo operatsiyalarining tezkorligi va shaffofligini oshiradi. Bu eksportchilarga vaqt va xarajatlarni tejash imkonini beradi.

Kichik va o'rta biznes subyektlari uchun raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Shu maqsadda e-commerce, raqamli marketing va xalqaro savdo yo'nalishlarida bepul o'quv dasturlarini yo'lga qo'yish, shuningdek, eksportchilar uchun maxsus "Digital Export Academy" tashkil etish taklif etiladi. Bu tadbirkorlarning global raqamli bozorlarda samarali faoliyat yuritishiga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli infratuzilmani rivojlantirish eksport hajmini oshiradi, elektron savdo platformalari kichik biznes uchun yangi imkoniyatlar yaratadi, raqamli bojxona tizimlari tashqi savdo samaradorligini kuchaytiradi, innovatsion texnologiyalar esa eksportning barqaror o'sishini ta'minlaydi. Shu bois raqamli iqtisodiyot sharoitida eksportni rag'batlantirish davlat siyosatining strategik yo'nalishlaridan biri sifatida mustahkamlanishi lozim.

Kelgusida raqamli transformatsiyani jadallashtirish, normativ-huquqiy bazani takomillashtirish hamda eksport qiluvchilarni kompleks qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Bunday yondashuv milliy mahsulotlarning global bozordagi raqobatbardoshligini oshirishga va iqtisodiy o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-maydagi "Faol tadbirkorlik va innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni yaratish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3697-son Qarori. <https://lex.uz/ru/docs/-3723272>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 19-apreldagi "Hududlarda tadbirkorlik loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-212-son Qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-5969605>
3. Ebraico, M. An Assessment of the Performance of the Italian Tax Debt Collection System. Taxation Papers, Italy, 2015.
4. Kadirov, I. M. "Effective Directions of Development of Entrepreneurship." Conference Zone, 2022, pp. 129–133.
5. Kazakov, O. S., & Kamoliddinov, I. "Questions of the Effective Utilization of Industrial Resources in Enterprise Activity in the Conditions of Economic Globalization." The American Journal of Interdisciplinary Innovations and Research, 3(04), 2021, pp. 114–119. <https://doi.org/10.37547/tajir/Volume03Issue04-18>
6. Namangan viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari.
7. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti ma'lumotlari: www.stat.uz.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100